

भीमा (उजनी) प्रकल्पाच्या पाणीवापराच्या
फेरनियोजनाचे ताळेबंद.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्र. उजनी ०६२१/(प्र.क्र.१७९/२१) मोप्र-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : ०६ ऑक्टोबर, २०२१

- संदर्भ:-**
१. मुळ प्रशासकीय मान्यता भीमा (उजनी) प्रकल्प ता.माढा जि- सोलापूर शासनपत्र क्र.पी.आय एम /२२६४ /४६९५ आयपी (सेल) दि-२०/०८/१९६४.
  २. प्रथम सुधारीत प्रशासकीय मान्यता शासन पत्र क्र. बीएचएम /२०७४/२२७४४३ (४६)/ टी दि-०७/०४/१९७६.
  ३. द्वितीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ पुणे पत्र क्र.मकृखोविम/ विप्र/२९८/१२०४ /९८ /सुप्रमा/मोप्र-५/५७ दि-१७/०१/२००४.
  ४. तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता अहवालास शासन निर्णय क्रमांक सुप्रमा १२१८ /प्र. क्र. ७७५ /१८/मोप्र-१ दि- ०८/०३/२०१९.
  ५. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.मकृखोविम-०३/(१४८/२०२०)/प्रबां-१/३४३४ दि-०४/०८/२०२१

प्रस्तावना:-

भीमा (उजनी) धरण हे भीमा नदीवर उजनी ता.माढा जि. सोलापूर येथे १९८० मध्ये पुर्ण झालेले आहे. भीमा (उजनी) प्रकल्पाच्या सन २०२१ चे फेर नियोजनानुसार सुधारीत ताळेबंदास शासनाची मान्यता मिळणेबाबतचा प्रस्ताव कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांच्या संदर्भीय पत्र क्र.५ अन्वये प्राप्त झाला आहे. संदर्भ पत्र क्र.४ अन्वये मंजूर प्रकल्प अहवालानुसार २३८८.०९ दलघमी पाण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. भीमा (उजनी) धरणाच्या मागील ४० वर्षातील प्रत्यक्ष पाणीवापर पाहता मूळ प्रकल्पीय पाणी वापर तरतूद व प्रत्यक्ष पाणी वापर यात बराच फरक झालेला आहे. वेळोवेळी पाण्याच्या गरजेनुसार शासन मान्यतेने पाणी वापराच्या नियोजनामध्ये बदल करण्यात आलेले आहेत. सदरचे बदल प्रामुख्याने खालीलप्रमाणे आहेत.

१. जलाशयावरून व कालव्यावरून उपसा सिंचन योजनासाठी पाण्याची तरतूद
२. धरणाच्या लाभक्षेत्रात भीमा नदी, माण नदी व सीना नदी वरील बांधण्यात आलेल्या को.प. बंधान्यांमुळे उजनी उजवा व डावा कालव्यांच्या लाभक्षेत्रात झालेली घट

३. घरगुती पाणी वापरासाठी वाढीव तरतूद

प्राप्त जलनियोजनातील तरतुदीनुसार सुधारीत ताळेबंद अंतिम करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती .

शासन निर्णय-

१. उपरोक्त नमुद बदलानुसार कार्यकारी संचालक ,महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ ,पुणे यांनी सादर केलेल्या प्रत्यक्ष मंजूर पाणी वापराच्या फेर नियोजनाचे ताळेबंदास "परिशिष्ट-अ" नुसार मान्यता देण्यात येत आहे.
२. उजनी प्रकल्प व भीमा, सीना, माण नदीचे लाभक्षेत्र अधिसूचित करून घ्यावे.

सदर शासन निर्णय मा.मंत्री (जलसंपदा) यांनी दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२११००६१७१९२१०९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने.

(सुदर्शन पगार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सहपत्र :परिशिष्ट - अ

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव.
३. मा.मंत्री, यांचे खाजगी सचिव, जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
४. मा.राज्यमंत्री,यांचे खाजगी सचिव, जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
५. मा.विधानसभा/ विधानपरिषद सदस्य सर्व
६. स्वीय सहाय्यक, प्रधान सचिव(जसं), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
७. स्वीय सहाय्यक, सचिव(लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
८. स्वीय सहाय्यक, सचिव(प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
९. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे.
१०. स्वीय सहाय्यक, मुख्य अभियंता (दवप्र) व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
११. सर्व तांत्रिक उपसचिव/अवर सचिव/उपअभियंता, जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
१२. सर्व कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळे,

मोप्र-१ कार्यासन.

भीमा (उजनी) प्रकल्पाच्या पाणीवापराच्या फेरनियोजनाचे ताळेबंद
शासन निर्णय क्र.उजनी ०६२१/(प्र.क्र. १७९/२१) मोप्र-१ दिनांक: ०६ ऑक्टोबर, २०२१
“ परिशिष्ट - अ ”

अ. क्र.	घटक / तपशील	तृतीय सुप्रमा अहवालानुसार पाणीवापर (दलघमी) सन २०१९	फेरनियोजन प्रमाणे पाणी वापर (दलघमी) सन २०२१
१	जलाशयावरील खाजगी उपसा सिंचन योजना	२१६.०४३	२१६.०४३
२	प्रवाही सिंचन योजना		
	अ) मंगळवेढा तालुक्यातील खोल काळ्या मातीतील क्षेत्र वाल्मी आभ्यासानुसार	६०.८७७	६०.८७७
	ब) इतर प्रवाही क्षेत्र	९१६.२७३	८७०.४०३
	एकुण प्रवाही सिंचन उजनी	९७७.१५१	९३१.२८
३	सिना माढा उंसियो	१३४.४९६	१३४.४९६
४	भीमा सिना जोड कालवा	८९.१९२	८९.१९२
५	दहीगांव उंसियो	५१.२५०	५१.२५०
६	शिरापूर उंसियो	४८.९८५	४८.९८५
७	आष्टी उंसियो	२८.३१५	२८.३१५
८	बाशी उंसियो	७३.३३६	७३.३३६
९	एकरुख उंसियो	८९.४७५	८९.४७५
१०	सांगोला उंसियो	५६.६३०	५६.६३०
११	लाकडी निंबोडी उपसा सिंचन योजना (प्रस्तावित)	१६.१४०	२५.४८४
१२	मंगळवेढा उंसियो	२८.५९८	५७.७६३
	एकुण उंसियो	६१६.४२	६५४.९२६
	एकुण सिंचन	१८०९.६१	१८०२.२५
१३	बाष्पीभवन व्यय मागील ९ वर्षातील सर्वाधिक बाष्पीभवन (सन-२००८-०९)	४१५.६६४	४१५.६६४
	एकूण	२२२५.२८	२२१७.९१४
१४	बिगर सिंचन		
	अ) पाणी पुरवठा	७०.५०४	७७.८६६
	ब) औद्योगिक पाणीवापर	९२.३०७	९२.३०७
	एकूण	१६२.८११	१७०.१७३
१५	एकूण एकंदरीत	२३८८.०९	२३८८.०९

(सुदर्शन पगार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन